

naar man ikke er særlig sagkyndig, gjør det ønskeligt, at denne Sag fremmes. Jeg vil indrømme, at der, hvor jeg har mest Kjenndskab til Forholdene, nemlig her paa Øerne, er Trangen ikke saa betydelig. Dels vægre Spareraskerne sig ingenlunde ved at give saadanne saadanne smaa Laan, og dels maa jeg sige, at Husmændene næsten altid, naar de blot have nogenlunde ordentlig Sikkerhed, kunne faae Penge hos Bønderne; men det Sted, hvor saadanne Foreninger vistnok ere mest ønskelige, er i Sylland, og det er jo ogsaa desfra, at Bevægelsen er reist; men der kjennder jeg ikke Forholdene. Naar saa hertil kommer, at Regjeringen har accepteret Lanken, saa tror jeg, at man med Holighed kan sige: Lad os fremme denne Sag. Forinden jeg gaar ind paa Realiteten af det foreliggende Lovforslag, maa det være mig tilladt med et Par Ord at minde om, hvorledes denne Sag egentlig er kommen frem. Det vil jo erindres, at i forrige Samling blev der ved privat Initiativ i Folkethinget indbragt et Lovforslag om Statslaan til Husmænd. Hovedpunkterne i dette Lovforslag vare: For det Første, at det kun gik ud paa Laan til Husmænd med ikke over 4 Stp. Hartkorn, og for det Andet, at et Laan ikke maatte overstige 800 Kr.; dette var Begrændsningerne. I Anledning af dette Lovforslag blev der nedsat et Udvalg, og Resultatet af dette Udvalgs Overveielse var et Lovforslag om Oprettelse af to Kreditforeninger for Grundeieendomme under 1 Ld. Hartkorn, een i Sylland og een i Sjælland. Det var Frugten af Udvalgets Forhandlinger, enstemmig fra alle Partier. Det vil jo let ses, at dette Forslag gik en hel Del videre, end man efter senere Overveielse kunde gaa ind paa, idet det omfattede alle Eiendomme i Landet under 1 Lønne Hartkorn, det vil sige med andre Ord, omtrent alle Kjøbstadeieendomme, Eiendomme i Frederiksberg og paa Strandveien, en stor Mængde værdifulde Eiendomme, Møller, Fabriker, Kjøbmandsindretninger paa Landet, kort sagt Alt, hvad der havde under 1 Lønne Hartkorn. Det var jo langt ud over det Maal, som oprindeligt paatænkes, nemlig at støtte de smaa Husmænd. Regjeringen har nu ved det foreliggende Lovforslag i Form og Indhold omtrent accepteret dette Lovforslag dog med saadanne Begrændsninger, at de Indvendinger, som kunne gjøres mod det Forslag, der blev foreslaaet i Folkethinget ifjor, nu ere faldne bort. Det foreliggende Lovforslag gaar jo nemlig ud paa, at der ikke i en saadan Kreditforening kan optages Eiendomme til en større Værdi end 2,500 Kr. Derved er altsaa afsværgt, at værdifulde Eiendomme for store Laan skulle kunne tilvende sig de særlige Begunstigelser, som der her er tilfigtet. Den anden Indskrænkning fra Folkethingets Forslag er, at her kun handles om mindre Eiendomme paa Landet. I den Henseende kan jeg nu ikke være enig med Lovforslaget, fordi det

forekommer mig, at der er fuldt saamegen Grund og gyldig Grund til at støtte de smaa Eiendomsbesiddere i Kjøbstaderne som dem paa Landet. Jeg veed ikke, hvorfor Kjøbstaderne her, som desværre ved saamange Leiligheder, skulle være Stedbørn; men ligesom jeg med Hensyn til Folkethingets Forslag maa sige, at det gik altfor vidt, fordi isølge det værdifulde Eiendomme kunde komme ind i Kreditforeningerne, saaledes forekommer det mig, at Regjeringens Forslag er noget for indskrænket, og at der ikke er nogen Grund til, at ikke en Kjøbstadeieendom, som ikke vurderes højere end til 2,500 Kr., skulde kunne komme ind i en af de foreslaaede Kreditforeninger. Derjom man ikke vil udvide Lovforslaget dertil, vil der jo fremkomme den Anomal, at f. Ex. Smaaieendomme i hele Frederiksberg By, Landets næststørste Kommune, — det er dog en Slags Kjøbstadeieendomme — kunne komme ind i Kreditforeningen, medens andre Smaaabyers ellers ikke kunne komme ind deri. Det er nu forresten en Forandring, som jeg haaber, at den høitærede Indenrigsminister ikke vil sætte sig vibere imod. Medens jeg er herved, vil jeg dog gjøre en Bemærkning til den foregaaende ærede Taler. Han mente, at det, som Lovforslaget figter til at afhjælpe, kunde afhjælpes ved de nu bestaaende Kreditforeninger. Dette kunde naturligvis ske; men jeg tror, at de nuværende Kreditforeninger meget nødig ønske Saadant, og at give enkelte Interessenter i den samme Forening særlig Begunstigelse, som de større Interessenter i samme Forening ikke have, tror jeg ikke er heldigt. Dertil vil det være heldigere at oprette særskilte Kreditforeninger for de særlig Begunstigede, og jeg ser ikke, hvad Stade der kunde ske ved at have to nye Foreninger, istedetfor at lade disse mindre Eiendomme gaa ind i de tidligere Foreninger. Foraaavidt den ærede Taler som et Argument for sin Mening, at man skulde blive staaende ved de allerede bestaaende Kreditforeninger, nævnte, at, naar Lovforslaget gjør den Forandring, at der skal være anmeldt Interessenter til et Beløb af 500,000 Kr., saa vilde det være vanskeligt at samle saa mange, og at der vilde gaa lang Tid, inden en saadan Kreditforening kunde træde i Virksomhed, da er jeg aldeles modsat Mening. Jeg vil bede Opmærksomheden henvendt paa de Udtryk, der bruges i § 4 Lit. a.: „at der i Foreningen er anmeldt Interessenter til et Beløb af 500,000 Kr.“ Hvad vil dette „anmeldt“ sige? Naar vi nu faae denne Lov, saa er der vist flere, som gjerne ville forsøge paa at danne en Kreditforening og faae sig en Stilling derigjennem, og Anmeldelser, som ikke medføre nogen Udgift, og ikke medføre nogen som helst Forpligtelse i sin Tid, dem kan man faae saa mange af, det skal være. Naar en Mand paatager sig at rejse omkring til Husmændene og spørge: Kan Du ikke trænge til et Laan i din Eiendom til næste Aar; det koster ikke Noget, Du